

HMS-håndbok for arbeid med bekjempelse av pukkellaks i elv

15. MAI 2025

Norges Jeger- og Fiskerforbund

Innholdsfortegnelse

Formål.....	3
<i>Omfang.....</i>	<i>4</i>
<i>Roller og ansvar</i>	<i>4</i>
Risikovurdering av de ulike elementene knyttet til arbeidet	5
<i>Krav til personlig verneutstyr.....</i>	<i>6</i>
<i>Beredskap og nødsituasjoner.....</i>	<i>6</i>
<i>Opplæring og øvelser.....</i>	<i>7</i>
<i>Rapportering av avvik og hendelser.....</i>	<i>7</i>
Vedlegg.....	7
<i>Vedlegg A – Sjekkliste for personlig verneutstyr.....</i>	<i>8</i>
<i>Vedlegg B – Daglig inspeksjonsliste for feller og utstyr.....</i>	<i>9</i>
<i>Vedlegg C – Skjema for rapportering av uønskede hendelser</i>	<i>10</i>
Forsikring for NJFFs region- og lokallag	11
Dugnadsforsikring.....	11
Hvor forsikringen gjelder.....	11
Forsikringssummer:	11
Begreper.....	11
Ansvarsforsikring	11
I tilknytning til nevnte avtale vil blant annet følgende aktiviteter inngå	11
Forsikringssummer:	12
Dekningsomfang.....	12

Formål

Denne håndboken er utviklet for å sikre en trygg og effektiv gjennomføring av bekjempelsestiltak mot pukkellaks i norske vassdrag.

Arbeidet utføres ofte under krevende forhold hvor personellsikkerhet, utstyrskontroll og miljøhensyn er avgjørende for en vellykket innsats.

Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) ønsker med denne håndboken å sette helse, miljø og sikkerhet i sentrum for alt arbeid knyttet til pukkellaksbekjempelse.

Formålet med denne håndboken er å:

- Beskytte liv og helse ved identifisering og håndtering av risikoer
- Fremme en systematisk tilnærming til forebyggende HMS-arbeid
- Sørge for riktig opplæring og utstyr for involvert personell
- Sikre en miljømessig forsvarlig innsats
- Etterleve krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen

Omfang

Håndboken gjelder for alt arbeid i forbindelse med:

- Montering, drift, inspeksjon, håndtering av fisk
- Transport og nedrigging av installasjoner brukt i bekjempelsen av pukkelaks

Roller og ansvar

- **Arbeidsleder:** Ansvar for risikovurderinger, planlegging av tiltak, opplæring og tilrettelegging for trygt arbeid.
- **Feltarbeidere:** Plikt til å følge retningslinjer, bruke påbudt verneutstyr og rapportere avvik.
- **Alle medarbeidere:** Ansvar for å bidra til et positivt HMS-miljø og melde fra om farlige forhold eller hendelser.

Risikovurdering av de ulike elementene knyttet til arbeidet

4.1 Generelt arbeid ved vann

- **Risiko:** Fall i vann
- **Tiltak:** Påbudt med flytevest, bruk av tørrdrakt ved høy vannstand, aldri arbeide alene.

4.2 Arbeid på felle ved høy/lav vannstand

- **Risiko:** Fastklemming, drukning
- **Tiltak:** Sikkerhetsline, hjelm, verneutstyr, samarbeid i par.

4.3 Ulykker under arbeid

- **Risiko:** Personskader
- **Tiltak:** Opplæring i bruk av utstyr, førstehjelpstrening.

4.4 Tekniske feil og tap av utstyr

- **Risiko:** Driftsstans, redusert fangsteffektivitet
- **Tiltak:** Teknisk kompetanse, reservedelslager og forebyggende vedlikehold.

4.5 Sabotasje eller uautorisert tilgang

- **Risiko:** Sabotasje, skade på utstyr
- **Tiltak:** Fysisk sikring, informasjonsskilt.

4.6 Rensing og inspeksjon av feller

- **Risiko:** Fall, slag mot hode
- **Tiltak:** Bruk av personlig verneutstyr, sikring av installasjoner.

4.7 Bruk av løfteutstyr

- **Risiko:** Klemskader, fallskader
- **Tiltak:** Godkjent løfteutstyr, bruk av hjelm.

4.8 Naturforhold

- **Risiko:** Flom, stigende vannføring
- **Tiltak:** Kontinuerlig overvåking av værmeldinger og vannstand.

4.9 Montering av flyterister og kanal

- **Risiko:** Klemskader, fallskader
- **Tiltak:** God planlegging, riktig verneutstyr.

4.10 Fiskehåndtering

- **Risiko:** Fall, kuttskader, blodsprut
- **Tiltak:** Vernebriller, hansker, trygg bløggeteknikk.

4.11 Transport med båt

- **Risiko:** Fall i vann
- **Tiltak:** Sikre båt før lasting, to personer ved håndtering.

4.12 Biologiske faktorer

- **Risiko:** Infeksjoner
- **Tiltak:** Hygiene, bruk av verneutstyr.

4.13 Arbeidsmiljø

- **Risiko:** Belastningsskader, psykososiale utfordringer
- **Tiltak:** Ergonomisk tilrettelegging, god kommunikasjon, forebygging av mobbing.

Krav til personlig verneutstyr

- Flytevest (påbudt ved arbeid nært vann)
- Tørrdrakt ved høy vannføring
- Hjelmer ved arbeid med løfteutstyr eller i nærheten av tunge installasjoner
- Redningsline ved arbeid ved og i vann
- Hansker og vernebriller ved håndtering av fisk
- Hørselsvern ved bruk av motorisert verktøy

Beredskap og nødsituasjoner

- Førstehjelpsutstyr tilgjengelig på alle arbeidssteder
- Redningslinjer og kasteline skal være lett tilgjengelig
- Opplæring i førstehjelp og redning på vann for personell

Opplæring og øvelser

Alle ansatte skal gjennomgå opplæring i:

- Bruk av personlig verneutstyr
- Førstehjelp
- Redningsteknikker (gjennom lokale røde kors eller lignende).
- Riktig bruk av arbeidsutstyr

Rapportering av avvik og hendelser

- Alle farlige forhold og uønskede hendelser skal meldes skriftlig til arbeidsleder.
- Arbeidsleder er ansvarlig for oppfølging og forbedringstiltak.
- Hensikten er læring, ikke gi noen skyld.

Vedlegg

Vedlegg A – Sjekkliste for personlig verneutstyr

Vedlegg B – Daglig inspeksjonsliste for feller og utstyr

Vedlegg C – Skjema for rapportering av uønskede hendelser

Vedlegg A – Sjekkliste for personlig verneutstyr

Sjekkes før oppstart hver dag / skift:

Utstyr	Krav	Ok? (✓/✗)	Kommentar
Flytevest	Påbudt ved alt arbeid nært vann		
Tørrdrakt	Ved høy vannstand eller kaldt vann		
Redningsline	Tilgjengelig ved arbeid på vann		
Hjelm	Ved arbeid med løfteutstyr eller under installasjoner		
Hansker	Ved håndtering av fisk eller skarpt verktøy		
Vernebriller	Ved bløgging av fisk eller bruk av verktøy		
Hørselsvern	Ved bruk av motorisert verktøy (f.eks. vinkelsliper)		
Arbeidssko	Sklisikre, solide sko		

Vedlegg B – Daglig inspeksjonsliste for feller og utstyr

Utføres før arbeid starter:

Kontrollpunkt	Ok? (✓/✗)	Kommentar
Kontroll av flytevestenes funksjon		
Redningsutstyr lett tilgjengelig på arbeidsstedet		
Visuell inspeksjon av felle for skader eller løse deler		
Inspeksjon av fangstbur for skader		
Sikringsutstyr for båt (fortøyninger, motorfeste)		
Løfteutstyr kontrollert (stropp, vinsj, krok)		
Førstehjelpsutstyr tilgjengelig og komplett		
Mobiltelefon / kommunikasjonstest		
Planlagt gjennomgang av dagens arbeid og risiko		

Vedlegg C – Skjema for rapportering av uønskede hendelser

Skjema fylles ut snarest mulig etter hendelse

Felt	Beskrivelse
Dato og klokkeslett for hendelsen	
Sted for hendelsen	
Beskrivelse av hendelsen	
Hvem var involvert?	
Skadeomfang (personell/utstyr)	
Umiddelbare tiltak som ble iverksatt	
Forslag til forebyggende tiltak	
Rapportert av (navn)	
Mottatt av arbeidsleder (navn)	

Forsikring for NJFFs region- og lokallag

Dugnadsforsikring

Alle foreninger og lag tilsluttet Norges Jeger- og Fiskerforbund er omfattet av ulykkesforsikring for organisert felles dugnadsarbeid

Hvor forsikringen gjelder:

- Organisert felles dugnadsarbeid i regi av forening / lag tilsluttet NJFF.

Forsikringssummer:

- Ulykke invaliditet kr 500.000,- ved 100 % medisinsk invaliditet.
- Ulykke død kr. 300.000,-.

Begreper:

- Med ulykkesskade menes skade på kroppen forårsaket av en plutselig og uforutsett ytre fysisk hendelse som inntreffer i forsikringstiden.
- Med medisinsk invaliditet menes varig fysisk / og eller psykisk funksjonsnedsettelse. Invaliditeten fastsettes uten hensyn til yrke, nedsatt evne til inntektsgivende arbeid, fritidsinteresser og lignende.

Forøvrig vises til enhver tid gjeldene betingelser og vilkår.

Ansvarsforsikring

Hvor forsikringen gjelder:

- Det ansvaret som til enhver tid kan henføres til forbundets og dets region- og lokallags-virksomhet.

I tilknytning til nevnte avtale vil blant annet følgende aktiviteter inngå:

- Eier eller bruker av flytebrygger
- Eier eller bruker av hytter eller klubbhus
- Annen relevant kurs- og/eller foreningsvirksomhet

Forsikringssummer:

- Avtalt forsikringssum på kr 10.000.000,-.
- Egenandelen utgjør kr 10.000,-.

Styreansvarsforsikring

Omfatter alle tillitsvalgte i forbundet og dets lokallag, samt ansatte i ledende stillinger.

Dekningsomfang:

- Styre- og ledelsesansvarsforsikring. Dersom det rettes økonomisk krav mot styre/ styremedlemmer/ tillitsvalgte.

Andre forsikringsbehov

NJFF Sentralt har ingen andre kollektive forsikringer som gjelder for foreninger og regionlag.

Eiendeler som klubbhus, hytter, , fiskeanlegg av forskjellig art, båter og annet utstyr må dekkes ved egne forsikringer både for brann, innbrudd, tyveri, skade osv. Forsikringsselskapet Gjensidige gir våre foreninger rabatt (10%) på slike forsikringer.

Deltakere på ulike arrangement i regi av NJFFs foreninger er ikke personlig forsikret av NJFF. Her er det vanlig at den enkelte selv har forsikring gjennom hjem- eller reiseforsikring.

Alle fast ansatte i NJFF er forsikret gjennom NJFFs forsikringsselskap. NJFF har også tegnet en yrkesskedeforsikring som omfatter midlertidige ansatte.

Dette gjelder ansatte gjennom NJFF eller via regionkontorene. De midlertidige ansatte skal ha gyldig ansettelseskontrakt og skal meldes inn til personalavdelingen sentralt for at forsikringen skal gjelde.